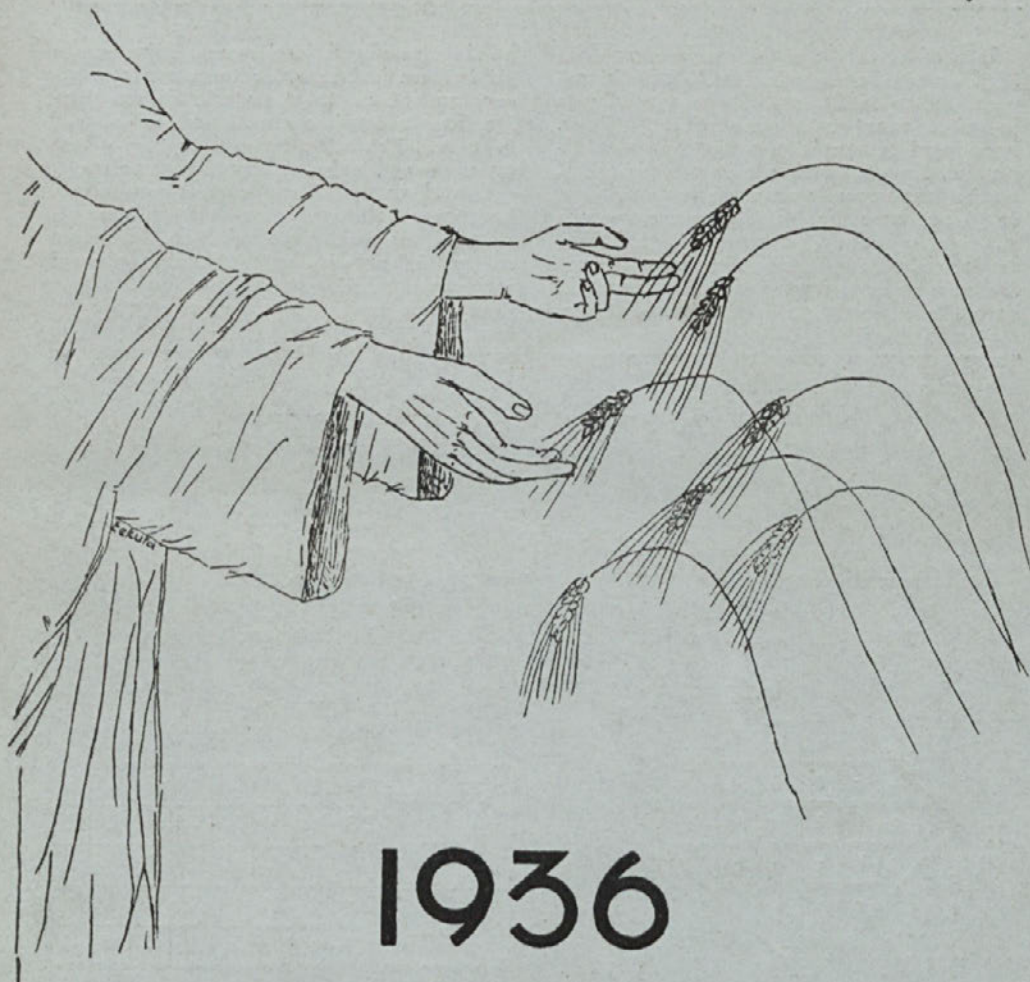

Poštšina plačana v gotovini.

vse
Štev. 1

NAŠ^V DOM

1936

LIST · SLOVENSKE · MLADINE

»Naš Dom« izhaja vsakega 10. v mesecu. Rokopise in vse, kar spada v uredniški del lista, je čimprej po izitju prejšnje številke poslati na urednikov naslov: Dr. Meško Josip, Maribor, Magdalenski trg 3.

»Naš Dom« se naroča pri upravi »Našega Doma«, Maribor, Koroška cesta 5, in stane pod skupnim naslovom Din 18, posamezni naročniki pa bodo plačali Din 20 letno.

Zaupniki in agitatorji »Našega Doma«! Delo in propaganda za naše glasilo naj se neprekinjeno in nezmanjšano nadaljuje. Vedite, da vsaka stotina novih naročnikov lahko pripomore do večjega obsega »Našega Doma«.

Kjer želite objavo slik, fantovskih skupin, pošljite Din 40 kot odškodnino za napravo klišēja na naslov uprave.

Iz uredništva. V letošnjem letniku »Našega doma« bomo priobčevali kmečki roman »Adam in Barica« (Za kravico), ki ga je spisal znanj češki pisatelj J. Š. Baar. Imenovani roman je eno njegovih najboljših del. Kmečko življenje je v njem opisal s tako jasno resničnostjo, da je pač dobro, če ga poznamo. Naj ga čita naša slovenska mladina, v spomin na znamenitega češkega katoliškega pisatelja, ki je v svojem življenju tako srčno želel, da slovanski narodi poznajo drug drugega in sodelujejo. **Igra.** Kot priloga »Našega doma« bo iz-

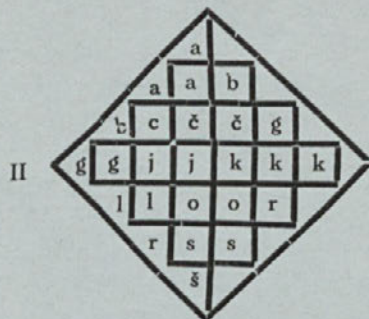
hajala igra »Izgubljena ovca«. Prirejena je po češkem izvirniku. Je to resna igra, pisana za naš čas in za naše katoliško gibanje. Naj jo sprejmejo naši podeželski odri in jo tudi igrajo, da bomo tako tudi v tem oziru dosegli neko enotnost in smotrnost.

Čitateljem in čitateljicam. Pomnite, da bo namen »Našega doma« tudi v tem letniku ta, da šola našo mladino. Ne samo zabavi in razvedrilo, življenski šoli naj predvsem služi. To načelo bo vodilno uredništvu in dosledno se bo ravnalo po tem.

Diamant.

(Janko Leber; 25 točk.)

I

$$I + II = ?$$

1. Soglasnik.
2. Veznik.
3. Poljsko orodje.

4. ?

5. Kar manjka Slovanom.

6. Žuželka.

7. Soglasnik.

Koledar.

(Nace Čeh; 25 točk.)

Januar	iz	X	I	X	VII	i	XIX	VII
17	XX	VI	V	XIX	VII	v	XX	XIX
Anton	XIII	III	i	Š	VIII	VI	g	V
	z	i	XIX	VII	XX	IX	II	I
	XI	v	XX	IX	k	I	V	K

Enačba.

(France, Središče; 25 točk.)

$$(15^4 + 20^{-2} + 2^4 + 7^{-3} + 6^{-5}) = (21^{-5} + 14^3 + 12^4 + 23^{-2} + 4^2 + 8^{-4} + 3^{-2}).$$

Nadaljevanje na 3. strani.

NAŠ DOM

Leto 28

Maribor, januar 1936

Štev. 1

Borben, a vendar plemenit.

Borbenost! Kako rada izgovarja mladina to besedo! Saj pomeni junatvo, gibanje, delo. Mladina, ki je zdrava in navdušena za ono, kar spozna za dobro, mora biti borben. Sv. Pavel je bojeval dober boj za kraljestvo Kristusovo in žel je lepe sadove. Borbenost opažamo pri prvih kristjanih in pri vnetih katoličanih vseh časov. Delo Cerkve je neprestan boj s slabim, s sovražnikom. Kristus sam pravi, da ni prinesel na zemljo miru, ampak meč.

Borbenost se poraja iz prepričanja, da imamo nasprotnike svojih idej, svojih načel. Poraja se iz zavesti, da treba braniti vse, kar nam je sveto in resnično. Vsi, ki so poznali svoje dolžnosti, so bili borbeni. Pomanjkanje borbenosti je škodovalo njim samim, ker nasprotnik ni imel ovir, ampak je nemoteno šel naprej in rušil resnico in teptal pravico. Kdo bi upal tajiti, da nimamo tudi danes nasprotnikov, ki skušajo škodovati našemu delu? Številni so, drzni in tudi spretni. Okužili so mesto, okužiti skušajo tudi našo kmečko vas in naše delavstvo po vaseh. Dovolj je gesel, ki mamijo in kakor strup uničujejo resnično mišljenje in нравno poštenost. V senci krivih naukov gine pomalem vse ono resnično lepo, ki je našo kmečko vas dičilo, dobro sosodstvo, globoka vera, zmernost in ljubezen do domače grude.

Ali bomo držali roke križem? Morda samo nastopali na odru in na sestankih z deklamacijami in predavanji? Vse to je dobro, toda v tem se še ne kaže naša fantovska borbenost, naše hotenje, uničiti zajedavca, ki truje na našem narodnem telesu s tisočnimi pomagači, smotrno in brezobzirno. Bodimo torej čuječi, nikakor pa ne bodimo bojazljivi! Ne imejmo spoštovanja pred zmoto in lažjo! Borbenost ni in ne sme biti sovraštvo, mora pa biti jasnost in odločnost, braniti to, kar je resnično. Tega je treba! Dokler ne bo nasprotnik vedel, da se bori proti njegovim zmotam strnjena vrsta katoličanov, bo delal nemoteno. Ko vas bo zaslutil, bo prešel v obrambo. Od vas bo odvisno, ali vzdrži, ali pa podleže. Fantje, vi dobro veste, kje je nasprotnik v vaši župniji, oziroma vasi. Odgovorite: Kaj ste storili, da uničite njegove zmotne ideje? Morda ničesar! Vedite: Kdor ni borben, je zatajil naša načela!

Ne pozabite pa, da mora biti tudi v borbenosti človeška plemenitost. Udarite po zmotnih nazorih, a varujte človeško dostojanstvo nasprotnika!

Plemenitost namreč ni slabost, ampak odlika resničnega človeka. Zato
— v plemeniti boj za resnico! Dr. M.

Ni bilo dobe, ko bi sovražniki Boga zbrali takšno vojsko, kakor danes; čas nas opominja, da se zberemo v strnjeno vrsto in stvorimo dobro urejeno vojsko. Vojski satanovi postavimo nasproti vojsko božjo, oprto na milost božjo. — Kaller.

Stanovi in država.

Država.

Mnogo se danes razpravlja o stanovski kulturi, o stanovski državi, o demokraciji, o stanovski solidarnosti, o korporacijski državni obliki itd. Namen vsega tega je, povdariti, da treba dati stanovom zopet njihovo kulturo in njihovo mesto, stanove pripraviti k skupnemu sodelovanju, ki jim daje enotnost država, torej tista naravna družba, ki je poklicana, da veže vse stanove v idealno delovno skupnost. Predvsem nam je treba pravega pojma o državi in njenih nalogah.

Država ščiti budno kmečke domove in ostale stanove pred vnanjimi in notranjimi sovragi. Zunanji protivniki sovražno ogrožajo našo zemljo. Zato brani kmeta in vso ljudstvo pred zemljo lačnim tujcem močna državna vojska. Huda notranja sovražnika kmečke vasi in mest sta nered in krivica. Zato skrbi država s svojimi sodnimi in policijskimi organi za pravilne notranje odnose v vasi in mestu. Poleg obrambnih in pravnih nalog ima država tudi kulturno-socialne naloge. Skrbi za prosveto in revne sloje. Država je tako velika dobrotnica kmeta. Opravlja prevažne družabne funkcije!

Pomen države smo najgloblje občutili ob prevratu, ko smo prehajali iz enega državnega reda v drugega. Avstrijsko-italijanska fronta se je onemoglo zrušila, brezštevilne množice vojakov iz vseh različnih narodov in krajev Avstrije so se valile domov, po vseh deželah pa je nastalo trenotno brezvladno stanje. Ni bilo nikogar, ki bi imel oblast, čuval red in mir. V krvavi vojski podivjane tolpe so marsikje vlomile, mirnega kmeta napadale in kradle. Varno ni bilo niti imetje niti življenje državljanov. Saj ni bilo močne državne roke, ki bi branila poštenega državljana, zločince kaznovala in ščitila red in postave. Kako smo se oddahnili, ko je pri nas nastopila nova oblast in povsod zopet odločno branila red in zakon.

Država je človeštvu nujno potrebna naravna družba. Brez urejene države bi ljudje ne mogli mirno živeti. Prospevati bi tudi ne mogla omika in izobrazba. O tem smo se mi prepričali ob prevratu, naši predniki pa že nekdaj v starih časih. Ko so roparski vitezi ob časih, ko ni bilo odločnega cesarja ali kralja, ropali kmetije, so kmeti radi nujne samoobrambe sami med seboj sklenili zvezo in vsakega tata in zločinca obesili na prvo drevo. Tako so sebi zagotovili varnost življenja in imetja.

Država je prepotrebna uredba, da ostro brzda instinkte sebičnosti, kroti nevarne elemente in skrbi za pravico.

Država človeku ukazuje: Ti moraš storiti, ne samo: naj storiš! Zato se mora država vedno vojskovati s tistimi, ki nočejo tega storiti, kar ko-

risti skupnosti. Tudi danes rovarijo podtalno proti državi roparski vitezi, boljševiki in nihilsti.

Vendar so tudi globoki, stvariteljni in idealni ljudje, ki odklanjajo državo. Tem država zato ni všeč, ker jih često brutalno ovira v svobodnem poletu s svojimi nazadnjaškimi in celo krivičnimi zakoni. Žal, priznati moramo, da voditelji mnogih držav niso vedno na svojem mestu in da zlorablajo vzvišeno državno oblast v krivice. Vendar ne smemo iz tega sklepati, da je država sploh zlo.

Država je po naravnem pravu potrebna. Ljudje živijo v družbi, vsaka družba pa potrebuje oblasti. Kristus sam je bil pokoren državni oblasti in je učil svoje učence, da morajo plačevati davek. Kristus je pripoznal sodbo rimskega oblastnika, čeravno je bila krivična, ker radi reda moramo imeti neko vrhovno oblast. Prvi kristjani so se tudi zvesto pokorili poganski državni oblasti, ker so spoznali, da je potrebna. Težkoče, bremena in trpljenje, ki ga jim je nalagala država, so prenašali kakor junak prenaša svojo usodo.

Dr. X.

Adam in Barica.

(Za kravico.)

Kmečki roman. — Spisal J. Š. Baar, prevedel X.

I.

Ko so vaše ženske šle k adventni spovedi, stara Konopovička ni mogla več z njimi. Slutila je, da bi ne mogla več priti čez ona dva hriba, ki preko njih vodi pot do Klenča.

»Noge drsijo pod menoj in komaj diham,« tako je že dalj časa tožila, a je vendar hodila po hiši in kuhala sebi in sinu Adamu, posedavala in počivala v sredi dela, potem zopet malo legla, dokler ni legla povsem. Danes so ji pa privedli gospoda kapelana iz Klenča.

Prišel je k njej z Bogom.

Iz Konopovičeve hiše so se slišale besede očenaša tje do srede vasi. Ko je v sobi duhovnik spovedaval starko, so zunaj molili oni, ki so prišli, da se poslovijo od nje. Bilo jih je mnogo. Niso šli v sobo, nekteri so klečali na podstenu, tlakovanem z velikimi svetlimi kamni, in šele, ko se je oglasil v sobi srebrni glas zvonca, so se zgnetli v sobo.

Konopovička se je spovedala in je ravno nameravala počasi vstati iz postelje.

»Lezite samo, teta, lezite!« ji je govoril kapelan in pokazal, naj leže nazaj v posteljo.

»Ne, velečastiti,« je odgovorila bolnica, »ni mi še tako slabo« in je previdno se držeč postelje pokleknila na zemljo, da sprejme Telo Gospodovo.

Nato je zopet sedla med blazine in si sama sezula volnene nogavice z hladnih nog, da lahko duhovnik podeli sveto maziljenje.

Šele, ko je on odšel, je vlegla vsa srečna in zadovoljna na lepo belo blazino in zglavje. Preveleke na njih so bile lepe, saj je takrat, ko je bila še mlada, za nje sama predla niti in jih nesla k tkalcu.

Takrat so se pa že prerivali ljudje k njeni postelji.

»Ako sem koga razžalila, naj mi odpusti.«

»Odpuščamo — odpuščamo.«

»Ako smo mi razžalili tebe...« pravi stari Kropa, ki so mu dali ime »Pridigar«.

»Odpuščam — odpuščam,« ga prekine v besedi Konopovička.

»Prosim vas, teta, pozdravite tam mojega moža Martina in recite mu, da smo letos pogoreli,« pravi vdova Hotakovička, ki se je prerila čisto do postelje.

»Povem mu, draga, povem mu.«

»Našim povej, da so Simona letos vzeli k vojakom in da je odšel v Plzenj.«

»Pa mojo Manko pozdravi in ji reci, da je ne morem in ne morem pozabiti,« doda z občutkom vdovec Vrzal, ki je pred petimi leti pokopal ženo.

»Vse bom sporočila in natančno povedala, kako je pri nas,« obljublja resno in krepko starka, poda vsakemu roko in ga spremlja z žalostnim pogledom do vrat.

Toda v sobi je še stala in ni odšla mlada Šramekovka. Za roko je držala otroka, z drugo roko pa si je brisala solze. Otrok ji je bil gluhonem.

»Ako boste mogli, teta,« se oglasi nazadnje z žalostnim in jokajočim glasom mlada žena, »zavzemite se za tega našega Bartola, da bi ga ljubi Bog vzel k sebi, ker bo tu na svetu...«

»Hanka, prosim te,« se vmeša Šramekovki v besedo star, nestrpljiv glas, »povej tam, da naj ne pozabijo na mene in naj me pozovejo k sebi.« Tako se je oglasila slepa beračica. Hodila je po svetu okrog in jo je nek otrok zadnje dni privedel sem.

»Bom, iz srca rada,« je obljubljala bolnica, »da le ne bi na nič pozabila, ker meni slabi spomin...«

Tako se je poslavljala vas. Tje do poldneva so prihajali ljudje, prinašali svoje težave in želje, kakor jih prinašamo deputaciji, ki gre od nas daleč, k mogočnemu in dobremu kralju...

»Ali Barica ni prišla?« vpraša bolnica, ko so vsi odšli.

»Ne,« ji žalosten reče sin in zardi kakor roža.

Mati na postelji je umolknila in šele čez nekaj časa rekla, kakor da ga tolaži:

»Tudi za to bom tam prosila dragega Boga.«

»Le prosite, mama, lepo prosite...«

Potem je bolnica vedno manj govorila. Gledala je veselo, šalila se je, molila je rožni venec, toda nič več ni jedla in ne pila, dva dni pozneje je pa šla k Bogu po pravico...

Vsa vas, iz vsake hiše nekdo, je prišla na pogreb. Velika množica ljudi, kakor čebeljni roj, se je zbrala okoli Konopovičeve hiše. Čisto zraven mrtvaške krste je stal edini sin pokojne s sklenjenimi rokami. Solze so mu počasi polzele po obritem licu in padale na mrtvo mater.

»Naj te ljubi Bog tolaži, Adam,« je govoril vsaki, ki je prišel in pokropil rajno z blagoslovljeno vodo in jo blagoslovil z znamenjem križa.

»Dal Bog!« je odgovarjal Adam, ne da bi dvignil pogled. Vedno je strmел v krsto, kjer se je vedno bolj izgubljala obleka matere pod številnimi podobnicami, ki so jih devale ženske v rakev.

»Naj te ljubi Bog tolaži,« se zasliši zopet glas zraven njega, in sedaj Adam dvigne glavo. Hvaležno in radostno reče: »Dal Bog!« Zagledal je

Barico. Stala je zraven krste, njemu nasproti, rdeča kakor mak. Hitro je prelistala molitvenik in izvlekla podobico sv. Ane in jo sramežljivo položila na rob krste.

»Prišla je,« pomisli Adam in zopet sklone glavo in upre solzne oči v staro razorano lice v krsti.

Stari Kropa je ravno končal z molitvijo rožnega venca.

»Sedaj se pa, fant, poslovi — poslovi od nje, čas je, da gremo, za eno uro bo devet,« pravi Kropa Adamu in vzame v roke pokrov krste.

Ljudje umolknejo.

»Moja sladka mati!« začne Adam, poklekne in objame starko. »Sedaj vas bodo odnesli na pokopališče, in kaj naj počnem brez vas jaz, nesrečen in žalosten? Kdo mi bo kuhal sedaj jesti? Kdo mi bo pral? Kdo mi bo snažil hišo in urejeval? Kdo mi bo pobožal glavo in kje naj se razveselim? Kdo mi bo pomagal nositi breme, če se bo zgodilo, da omagujem?« Tako je tiho in žalostno tožil Adam.

Ni kričal, tudi glas mu ni bil pretrgan, drhtel je le in kakor struna bolešno ječal. Vedel je, da mnogi, ki se poslavljajo, govorijo tako iz-umetničene besede, kakor »mamica«, »glavica«, »srček«, toda on tega ni mogel. Nikdo se ni mogel vzdržati solz, vsi so jokali z njim. V kotu sobe je stala naslonjena na zid Barica in drhtela od sočutja kakor list. Z velikim, lepo vezanim robcem, si je pokrivala oči in usta.

»Kako se je vse to rodilo v njem? Nikdar v življenju še nismo slišali tako lepega slovesa,« so se razgovarjali ljudje na poti proti Klenču, ali še bolj so bili ganjeni na pokopališču.

Resnično občutene so bile besede Adamove, kakor zlate, ko so spustili rakev v grob in se je on nad odprtim grobom zahvaljeval materi:

»Draga mati, Bog vam naj plača vse, kar ste za mene storili in pretrpeli: vse vaše korake, vsa vaša leta, vse vaše besede in vse, vse.«

Nato se je z iskrenimi besedami zahvalil vsem, ki so jo spremili do groba in prosil jih je, naj ji odpustijo. Jok se razlega po pokopališču in vsem se je smilil ta fant — Adam —, ki je zapuščen klečal ob grobu na zmrzli, s snegom pokriti zemlji. Molčal je, z obema od mraza modrima rokama se je pa držal roba groba in gledal v jamo; žalost je stresala njegovo telo in od časa do časa je zaklical v grob: »Mati, zlata mati,« posebno, ko so zmrzle grude zemlje padale na rakev.

Vsi so vedeli in čutili, da bi sedaj trebalo nekoga, ki bi pristopil k Adamu, ga odtrgal od groba in odpeljal. Ali kdo? To je bila pravica najbližjih sorodnikov. Oči mnogih so pogledale Barico.

Ona je stala na poti, nekoliko vstran od groba, vsa rdeča od joka. Z rokami je krčevito držala molitvenik. Bog, kako se ji je smilil Adam! Ko je ne bi bilo sram... Pa vsi ga pustijo in samo poslušajo, kako toži...

»Mati, mati!« se čuje od groba. Barici je postalo težko pri srcu, ni se mogla več vzdržati, oči so se ji zatemnile, nikogar ni videla razven Adama. Kaj je njej za druge ljudi? Ona bo šla z njim, to ve dobro in gotovo. To je spoznala in sklenila.

»Ubogi Adam, revež, vzela ga bom in šla z njim za vedno,« vzdihne in takoj ji je bilo lažje. »Molči sedaj in ne jokaj,« ga miri kakor mirimo malo dete, »jaz sem tukaj, jaz bom prala, kuhala, čistila in vse delala.« V srcu ji je bilo toplo kakor človeku, ki je storil dobro delo.

Ta sklep je pregnal njeno bojazljivost in obzirnost. Pristopila je k

Adamu, rekoč: »Ne jokaj več, pojdi domov, pojdi!« Sklonila se je k njemu, dvignila ga od groba in odvedla — v novo življenje...

»Smilil se ji je,« so govorili ljudje, gredoč od spreveda, »tako dolgo je letal zastoj za njo, že davno jo je hotel vzeti —.«

»To mu je rajnka izprosila.«

»Barica je trda, ni se hotela možit, pri Matuševičevih služi že dolgo let in vidi, kaj ima njena sestra od možitve.«

»Ona nima moža, ampak zverino.«

»Bil je tako dober, ampak Bavarska ga je pokvarila.«

Mladi Konopovič je šel z Barico molčeč, a vdan kakor jagnje. Čutil je, kako ponehava bol, ki ga je morila, čutil, kako ponehava hotenje, skočiti v grob k materi in tam umreti. Volja do življenja se je vračala. Med potjo je izpod oči pogledoval Barico. Oči je imela povešene, lice malce blede, usta trdno zaprta. Molitvenik z belim robcem je stiskala k prsim. Srce ji je bilo glasno kakor zvon.

Prišla sta do vasi, ne da bi spregovorila besedo. Pred Matuševičevim dvoriščem se ustavi Adam.

»Hočeš torej biti moja?« vpraša smeje se, da zakrije žalost in zadrego.

Barica prikima.

»Pa kdaj?«

»Kadar hočeš.«

»Torej te vzamem v postu.«

»Pa takrat še moraš žalovati za materjo.«

»Vem,« reče Adam, »pa saj ne bomo plesali, poroka pa je lahko.«

»Lahko,« reče Barica.

Adam poda Barici svojo veliko, od dela žuljavo roko, a deklica mu prijazno poda svojo, enako trdo in raskavo. Podala sta si roke, kakor bi hotela potrditi ta medsebojni dogovor — potem sta se razšla.

Ob vhodu na dvorišče se Barica še enkrat ozre za Adamom. V srcu se ji znova zbudi usmiljenje in v oči ji stopijo solze. Spremlja ga z očmi in gleda, kako se oddaljuje in kako zavije na shojen tir v snegu ter gre naravnost proti osameli in zaprti Konopovičevi hiši.

»Revež,« vzdihne Barica, »težko bo tam samemu,« a obenem se spomni, kaj so o njem govorili po vasi. Živel je sam z materjo, vse, kar je zaslužil, je dal njej in delal je za njo kolikor je mogel. Nehal je kaditi in skril je pipico, samo da je ne vidi več, in mesto tobaka je kupoval za mater zdravilnih zelišč proti kašlju, kuhal jih in že zgodaj zjutraj dajal materi, da pije. »Pijte, mati, pijte,« jo je silil, kadar je kašljala.

Ravno te govorice po vasi so bile vzrok, da so izginili vsi predsodki in ves strah, ki je branil Barici, da se ni vdala za Adama. »Adam je dober, on ne bo zapravljevec, ne bo se napil iz cerkve domov, kakor se strin mož,« je govorila sama sebi, a je vendar nekoliko dvomila in ni mogla prav verjeti. Težko ji je bilo pri srcu. Ni vedela, kaj naj stori. Toda zdaj ji je bilo jasno. Sklenila je vzeti Adama za moža in vse okrog nje se ji je zdelo lepše. Kakor da bi obrisala motno steklo na oknu, tako se ji je zdelo. Povsem jasno je gledala svoje bodoče življenje. Ni se ji skozi to okno smehljal kraj z zlatim soncem, — vedela je, kako je težko življenje revne kmetice, toda ni se bala. »Za Adama vse,« je rekla sama sebi in se spomnila zopet, kako ji je bilo, ko ga je videla ob grobu, kjer je klečal na zemlji, kako so se oči vseh pasle na njegovi veliki žalosti

in kako je vrgla od sebe ves strah in sramežljivost ter pristopila k njemu in ga odvedla.

»Ah, kako sem neumna, lahko me kdo tu vidi!« reče naenkrat, kakor bi se prebudila iz spanja in hitro zapre vrata dvorišča. Sram jo je bilo svoje ganjenosti. Z roko si pogladi lice, ki je dobilo zopet prejšnji resen obraz...

»Barica,« s kom si hodila?« vpraša hišna gospodinja.

»S Konopovičevim Adamom,« prizna mirno in reče: »Vzela ga bom za moža.«

»Vzemi ga, dekle, vzemi, ne boš slabo naredila, on je dober človek.«

»Do posta bom služila. Pa sme Adam priti kaj k nam?«

»Ali sme? Ta bo ravno koga vprašal, če sme...« reče gospodinja in se nasmeje. (Dalje sledi.)

V zarje novega leta . . .

V tri smeri bo šla naša pot...

K Bogu, ki je radost našega življenja, bomo najprvo usmerili svoj mladostni korak. Njega bomo prosili, da bdi nad našo mladostjo. Njega, Vir moči, bomo prosili za pomoč našim mladim dušam. Ob Evharistiji bomo rastle v popolnost.

Ob svetniškem Slomšku bomo zoreli v dovršene značaje. Izvrševali bomo oporoko njegovo: »Vrli Slovenci, prava vera bodi vam luč in materni jezik pa ključ do prave in zveličanske narodne omike...«

Iz njegove zlate knjige »Življenja srečen pot« bomo črpali globokih misli za vsakdanje življenje. Trudili se bomo, da ohranimo naše največje bogastvo: zdravo telo, bistro glavo in žlahtno srce.

Resolucije II. evharističnega kongresa nam bodo vodilo za podrobno delo, da bo nedelja res Gospodov dan. Proti profanaciji in sekularizaciji Gospodovih dni se bomo borili. Nedelji moramo vrniti zopet njen pomen. Tudi naša prosveta naj upošteva svetost Gospodovega dneva. Naša društva naj se trudijo, da bodo prireditve v skladu s svetostjo nedelje.

Katoliška prosveta je drugi del našega programa, s katerim gremo v zarje novega leta. V zmedu sodobnosti bomo uspeli le z uma svetlim mečem. Vsa pereča vprašanja naših dni — socialna in gospodarska, kulturna, vzgojna in narodnostna — bomo osvetlili v luči Večne resnice.

V dneh, ko marksizem in otrok njegov — komunizem, sejeta zmedo in sujeta otrov v duše delavstva ter pronicata po navodilih Moskve tudi v podeželje in se vtihotapljata celo v katoliške vrste, bo temeljita katoliška prosveta združena s čvrsto versko zavestjo, okrepljeno z evharistično aktivnostjo, edino rešitev. Bo naše najboljše in najuspešnejše obrambno, pa tudi napadalno orožje.

Ne samo duševna in umska usposobljenost, temveč tudi telesna čilost in krepost bodi naš cilj. Celega človeka — dušo njegovo, voljo in srce, razum in njegove telesne zmožnosti. Ne samo bister razum in pobožno srce, temveč tudi krepko telo, kot posodo čiste duše, to hočemo. To je naš cilj z ozirom na šport.

Bo to zopet korak naprej k usovršenju celega človeka. Naš cilj je: Celi katoliški človek, pripravljen na vse, tudi na žrtev, na odpoved.

Na novo delo!

G-o-.

Boj Cerkve in katoliškega ljudstva z brezbožnim gibanjem je danes boj na celi črti, boj na vseh krajih življenja, boj v vsej deželi, v mestu in na vasi, v vseh slojih prebivalstva, boj z vsemi možnimi sredstvi.
Fried.

Kako pravijo . . .

Pravijo in razlagajo nekateri: Poderimo stari družabni red in ustvarimo novega . . .

Pravijo in razlagajo drugi: Rešila nas bo popolna enakopravnost in svoboda. Mislijo na sovjetski raj.

Zopet govorijo tretji: Marksizem in nauk njegov bo odrešilna bilka za človeško družbo in gredo slepo za njim čez drn in strn . . .

Prihajajo četrti: Krščanski socializem bo prenovil svet v njegovih temeljih in ustvaril lepše pogoje za življenje.

Mi pa pravimo: Ne komunizem, ki razbija družino in sprošča človeka v njegovih nagonih ter ga vklepa v novo suženjstvo strasti, ne more rešiti perečih problemov naših dni. — Ne marksizem, ki oznanja razredni boj in ščuje človeka proti človeku. Tudi krščanski socializem, ki hodi na posodo k marksizmu, ne more rešiti človeka in družbe pred pretečim polomom.

Samo dosledni katolicizem, ki živi iz vere v Odrešenika in si v celoti osvaja Njegov nauk: »Ljubi Boga nad vse, bližnjega pa kakor samega sebe«, je zmožen ustvariti nov red in preroditi sodobnega človeka v vsem njegovem bistvu. Ta katolicizem ne sme biti samo katolicizem besede, temveč katolicizem dejanja! Mora preiti v meso in kri, v dušo in srce človeka. Mora se kazati v družini in v družbi. V zasebnem in javnem življenju. V politiki, v gospodarstvu, vzgoji in v umetnosti.

Zato odklanjamo komunizem, zametamo marksizem, tudi ne govorimo o krščanskem socializmu, ki je nesmisel. Poudarjamo in hočemo samo dosledni, stoddstotni katolicizem. V njem je naša rešitev! M-i-č.

Cvetja več ni.

Počasi in tiho
sneg polje pokriva,
pod belo odejo,
vse cvetje zdaj sniva.

Pa saj bo spomladi
spet vse zelenelo,
po tratah, zdaj mrtvih,
rož novih cvetelo.

Le cvetom zgubljenim,
se v igred ne vrne;
s pozabnostjo čas jih
za vedno zagrne . . .

M. M.

Sredi noči.

Razprši oblake mi Bog,
ki sonce nad nami temni!
Preženi nam temo okrog,
naj polja nam v svitu žarijo!

Mi sredi noči bomo strti,
mi bratje med sabo razprti,
zagrnjeni v temo,
zapisani smrti . . .

Thaler.

V tihi noči.

Pesem fantov se zgublja v daljavi
in zvezd nebroj se vžiga v višavi,
a jaz strmim skoz okno v noč...

Duša po ljubezni hrepeni,
a tu za me je najti ni,
naj jokam zdaj v tiho noč...

A misel moja k njemu gor hiti,
Ki je dobron Oče moj,
ljubezen da mi in pokoj.

Micika K.

Lavantinski nadpastir dr. Ivan J. Tomažič je predlanskim obiskal Slovence v Holandiji. Lani so mu zastopniki holandskih Slovencev, rudarji, ob priliki evharističnega kongresa, obisk vrnili v Slovenijo. Dali so mu zanimiv dar: iz premoga izklesan podstavek s Slomšekovo podobo in pod njo napis: »Slomšekovemu nasledniku prevz. gospodu dr. Ivanu Tomažiču hvaležna Domovina v tujini.« — Zraven so mu podarili medeno jamsko svetiljko s kladivoma.

Pod zemljo.

Svetlo je sijalo sonce... Obsvetljevalo je majhne gričke, z znamenji plazov in vdrtin. Znak rudnika. Škripajoče se je dvigal vagonček premoga v dvigalu iz globine. Na eni strani poln gor, na drugi prazen dol. Dan za dnem so pele jeklene vrvi svojo enolično pesem. V globini je iztrgala roka rudarja zemlji njeno črno dragocenost. S pomočjo rok, tračnic in vrvi hiti na svetlo, v vagone in naprej, naprej... Človeštvo rabi silo in zemlja mora dajati energijo, tisočletja v njej nakopičeno.

Nič ni vabljev vrv v rov. Temno in zlovesče zre ozka odprtina v svet. Vstopim. Vprašujoče zrem v opornike. Slabi so in postrani stoje. Po tleh voda. Vsepovsod teče iz sten. Sklanjam glavo, pa vendar si prožim z lasmi curke vode po obrazu. Rov se zavija desno, levo, spet naravnost. Večkrat se križa s prečnimi rovi. Podvomim, bom li znal nazaj? Se en zavoj na desno in pri rudarjih sem. Pravkar so razstrelili plast premoga. Vse ovija umazano-belkasti dim naboja. Sedé. Čakajo, da se dim razgubi. Kakor kresnice brle skozi dim luči. Opazujem trudne,

izmučene obraze trpinov. Nekateri mlajši se šaliyo. Tu in tam sedi kateri sam. Glavo naslanja v roke. Mogoče misli na sonce, ki sije zgoraj, morda na otroke doma, ki so lačni, brez obleke, na ženo morda, na svoje življenje brez sonca, dela in trpljenja polno. Kdo ve? Težko mi je postalo, gledajočemu od skrbi razorane obraze. Eden me prosi za cigareto. Žal, nisem mu mogel ustreči.

Vagonček zaropota na tračnicah. Roke dvigajo črne sklade na voziček. Polnega odpravijo do dvigala in z njim na svetlo. Vsi rovi se stekajo pri dvigalu.

Vlažna toplota se me oprijema. Obrnem se nazaj. Eden me spremlja. Boje se, da ne bi zašel. Sicer pa v tem labirintu to ni izključeno. Za menoj zamira zvenk krampov, ropot vozičkov, redke besede rudarjev.

Po nešteti ovinkih spet modrikasta svetloba dneva ob vhodu. Oh, kako lepo je zunaj!

Grenek je tvoj kruh, rudar. Kolikokrat se zemlja nad motilci miru maščuje. Kako velik je davek, ki ga človeštvo plačuje zahtevi napredka. A svet gre naprej, ne meneč se za trupa padlih...

Hitim s kolesom po cesti. Na travniku poje pastirica. Žalostno zveni melodija pesmi, se mi zdi. Na polju orje kmet. Okovje na konjih pobliskava v soncu. Ob hišah cvetje. Vse je ovito z jasnostjo poletnega dne. Le v temne rove pod zemljo ne prodre lepota dneva, tja ne seže pesem, tamkaj tudi cvetja ni...

M. M.

FANT

FANTU

Poživimo katoliško zavest!

Glavna naloga KA je, odgojiti katolike, da se naučijo sami braniti, ali pa, da dopustijo, da se jih lahko brani pred napadi sovražnikov. Kakor se vojaki učijo in pripravljajo, kako morajo ravnati z orožjem, tako se v katoliških društvih urijo člani, da v resnici postanejo in ostanejo pravi katoličani. Zato si prizadevamo, da v njih vzbudimo katoliško zavest, katera se oblikuje v živi veri in temeljitem poznavanju verskih resnic.

To delo za odgojo katoliške zavesti se vrši v katoliških društvih in šolah. V šoli z veronaukom in verskimi vajami, a v društvih pa s predavanji, tiskom in raznimi pobožnimi vajami. Veliko se dela na tem polju, a vseeno je treba to delo še poglobiti, to se pravi, zbrati čim več članov v katoliška društva, da se bodo tukaj vzgojili in pripravili za veliko misijo, namreč pokristjaniti to, kar se je v zadnjih letih brezverskih režimov razkristjanilo. Akcijonaši! Vi ste v prvi vrsti poklicani, da pomagate dušnim pastirjem pridobivati in utrjevati člane v katoliških načelih.

Dober tisk lahko v tej zadevi veliko po-

more. Zato je treba, da se v vsaki župniji organizirajo fantje, ki bodo širili po vaseh naše lepe domovine samo katoliško časopisje. Treba po deželi čim bolj razmnožiti »Slovenskega gospodarja« in »Naš dom«, ki je v tej kratki dobi postal tako priljubljen med našo zavedno slovensko mladino!

Treba je naš narod prenoviti v Kristus! Materijalizem, v katerega je mnoge privledla strašna ekonomska kriza, naj se spremeni v Kristusov idealizem — žrtev in ljubezen. A mladina, ki jo je zajel val mlačne otopelosti verskega indiferentizma in moralnih zablod, se mora dvigniti iz tega blata k večnemu Soncu, da nas ogreje in oživi. Do tega pa bomo prišli le, če poživimo v svojih dušah ognjišče neustrašene katoliške zavesti.

Treba pa nam je pravih vodnikov, zato se združimo, dragi akcijonaši, z dušnimi pastirji in jim z vsemi silami pomagajmo graditi katoliško zavest, posebno v onih, ki se sicer priznavajo za člane katoliške Cerkve, a na žalost živijo daleč ločeni od njenih nauk.

Kranjc.

DEKLE DEKLETU

Koliko sem vredna kot dekle v očeh božjih.

Zdi se, da gledamo Boga dostikrat preveč daleč proč od sebe, mogoče tudi preveč in samo kot Sodnika. Pozabljamo pa pri tem besedo sv. Pavla: »V njem živimo, v njem se gibljemo.« Pozabljamo, da je Bog naš Oče; saj nas je Gospod sam učil moliti: Oče naš... Pozabljamo, da je naš dober Oče. Dober tudi do mene, dekleta.

Saj me je ustvaril zato, ker je dober, ker me je že ljubil, ko sem živela še samo v Njegovih mislih.

Torej sem tudi nekaj vredna v Njegovih očeh. Kako pravi katekizem: Bog je vse ustvaril v svojo slavo in v blagom stvarnem. Mene je ustvaril kot dekle. Kaj hoče z menoj? Koliko sem vredna v Njegovih očeh? Mogoče bom žena, mati; mogoče tudi ne. Toda to ni glavni namen mojega bitja.

Moja vrednost je v prvi vrsti v tem: da oznanjam njegovo slavo. Če je Gospod dal možu odraz svoje lastne mogočnosti, je vtisnil moji notranjosti pečat lepote in ljubezni. To je torej moja naloga v stvarstvu — dana mi od Boga: nositeljica lepote in ljubezni bi morala biti. Bog sam je neskončna lepota; del svoje lepote je dal tudi svojim stvarjem. Bog sam je neskončna ljubezen; nad človeško bitje, kakor sem, se je nagnil, dahnil vame svojo ljubezen. Iz ljubezni je Gospod ustvaril vse. Življenje torej prihaja iz ljubezni. V življenju pa se odraža lepota božja. Nositeljica življenja sem, zato tudi lepote in ljubezni.

Še več. Ud mističnega telesa Kristusovega sem. Saj pravi sv. Pavel: »Živim jaz, toda ne jaz, Kristus živi v meni.« Odras Njegov nosim v svojih očeh, v svoji notranjosti...

Zato mi je potrebna močna vera.

Sv. Pavel, sicer tako zgovoren, tako duhovit in jasen, obnemore, ko pripoveduje o lepoti kraja, kjer biva naš Oče. Jeclja je nam pripoveduje: »Česar oko ni videlo, uho ni slišalo, srce ni občutilo, je Gospod pripravil njim, ki ga ljubijo.« Ta lepota in blaženost bo torej plačilo v večnosti. Odras te lepote pa je Gospod vtisnil že svojim stvarjem. Poglej n. pr. pomladno cvetko, vmisli se v nedolžne otroške oči.

Lepoto svojo je Bog zavaroval. Cvetlico je večkrat ustvaril na nedostopnem

pobočju visoke gore; s trnjem je rožo zavaroval; sam se nam je »skril« v tem življenju.

Zato vem, da tudi meni, dekletu, tako zelo pristojna pajčolan — simbol skrite lepote. Zato vem, da je On v svoji veliki dobroti in ljubezni vtisnil moji duši ono rahločutost, ki se ji svet večkrat smeje, a mi jo je dal le zato, da si lažje zavarujem lepoto svojo — dar Njegov: sramežljivost jo imenujem.

V čem je moja lepota? Sama ne vem. A to vem, da, če mi je dano svetu in vsem, ki me srečajo na potu življenja, prikazati, da nosim Boga v svoji notranjosti, če morejo videti Njega samega v mojih očeh, potem vem, da sem v najodličnejši službi večne Lepote.

Iz lepote odseva najdražje — ljubezen.

Jutranja zvezda oznanja prihod solnca; ko pa to vzide, se potopi v njem. Razumeš paralelo? Ljubezen je iz Boga, za Boga. Gospod je najlepše prikazal to ljubezen s tem, da je izročil nam samega sebe in s tem hotel nas osrečiti. Tudi naša Mati je govorila: »Glej, dekla sem Gospodova, zgodi se mi...« Popolna predaja samega sebe volji Najvišjega, s tem pa osrečuje samo sebe in druge.

Ljubezen je v tem, da se predamo drugemu, da ne iščemo sebe. Dekle, ki išče sebe, ne nosi ljubezni, prave božje ljubezni, ker božja ljubezen je nesebična.

Prava ljubezen je tudi — in to predvsem — skrita. Če je Gospod tako hotel, da stoji mož v ospredju svoje moči, potem tabori žena v globini. Tam je njena moč. Če se je kedaj hotelo ženo potlačiti, potem se to ni zgodilo, kakor da bi bila slaba, temveč, ker se je čutilo njeno moč — iz globine ljubezni.

Najgloblji predaji odgovarja skrajna odpoved. V tem je tudi vsa zmaga dekleta, žene. — Ljubezen, prežeta skrajne odpovedi, prinaša svetu sadove, ki nujno obrodijo. Zopet si vzemi za zgled Marijo z njenim »Zgodi se...« ne le ob angelovem oznanjenju, temveč v vseh trenutkih njenega življenja.

Izpoved »dekla Gospodova« je zame in zate, sestra, najčastnejši naziv, ki si ga moreva nadjati.

Na tri žene mislim: na Evo — ki je padla v lepoto..., na veliko nečistnico ob koncu sveta, ki o njej pripoveduje sv. Ja-

nez v Skrivnem razodetju — ki je odpo-vedala v ljubezni... in na Marijo, zgodnjo danico, nositeljico ljubezni...

Dekle je posebno močno zasidrana tako v večnosti, kakor v naravi. Zgoraj je do- bri Pastir, ki jo pozna, ki je vtisnil njeni duši odraz ljubezni; spodaj hrepenenje sveta po lepoti, po ljubezni. V službi Bo- ga, Njegovih najvišjih idej sem torej. Bog hoče, da dam vse svoje najboljšje moči za to službo... Kaj sem torej dekle v očeh

božjih? Nositeljica lepote in ljubezni bo- že: od Boga — za Boga. — Čim bolj bom skrivala ta zaklad, tem več bom vredna pred Bogom, tem bolj me bo svet cenil.

Na Gospoda v Evharistiji mislim: vso svojo lepoto, skoro bi rekla, tudi ljube- zen je skril. V globini je vsidran. In ven- dar vlada. Tudi ti, dekle, boš vladala: družini, družbi... boljše: po tebi bo vla- dal Kristus, čim bolj boš njemu podobna.

IZ FANT. VODSTVA

Naša organizacija.

Ena misel naj bo vodilna v novem letu: Namreč vsestransko delo na vseh poljih. Smernice in navodila vam dajejo »Dopisi«, ki so glasilo Zveze slovenskih fantov.

Sestanki se naj vršijo tedensko. Sedaj je čas za temeljito prosvetno delo. Za- vržite mnenje, da zadostuje samo eden sestanek, ali pa morda dva mesečno. Te- denski sestanki, ti nekaj zaležejo. Snov za sestanek so vam dalj »Dopisi«. Pre- študirajte vestno in marljivo Slomškovo življenje. Vsak slovenski fant mora pozna- ti našega narodnega in prosvetnega vodi- telja. Njegova knjiga »Življenje srečen pot« naj postane last slehernega fanta. Naj bo tudi predmet vsakega sestanka. Ravno tako tudi resolucije II. evh. kongresa v Ljubljani. Poleg tega pa preštudirajte dr. Ušeničnikovo »Knjigo načel«. Vodilnejši fantje si jo naj prisvojijo ter se tako pri- pravijo na tekme posameznikov. Odlomki od dr. Totha »Čista mladost« so velevažni za vsakega mladega človeka, da srečno in brez pretresljajev prebrodi skozi čeri mla- dostnega kipenja in zorenja. Pa še vzemite tuintam v roke Poslovnik Prosvetne zveze. Tudi tega morate poznati. Ne more biti dober član društva oni, ki ne pozna nje- govega ustroja in postave.

Versko življenje. Važno je za brate od- bornike določilo, ki je bilo sprejeto na seji obeh vodstev v Celju, namreč, da naj gredo odborniki mesečno k svetim zakra- mentom. Ni menda treba utemeljevati te- ga sklepa. Kdor je na vodilnem mestu, ta pač mora biti luč, ki sveti drugim.

Duhovne vaje. O. jezuiti prirejajo v Do- mu duhovnih vaj v Mariboru, Levstikova ul. 29, tečaje duhovnih vaj. Trajajo po tri dni. Stroški znašajo 100 Din. Prijavljajte se! Fantovski odseki, širite smisel za du-

hovne vaje med člani. Omogočite vsaj ne- katerim udeležbo na duh. vajah. Pa še to: Organizirajte v postu ali pa še prej du- hovne vaje doma v župniji.

Tečaji. V januarju, februarju in še v marcu se vršijo dekanjski tečaji. Razpo- red teh tečajev je bil objavljen v »Dopi- sih«. Skrbite, da bodo vsi odseki častno zastopani na teh tečajih.

V vsakem prosvetnem društvu naj bo fantovski odsek! Mladina je tista, ki da društvu razmah in življenje. Društvo brez fantovskega odseka ne bo zmoglo svoje naloge. Zato tekom januarja in februarja osnujte povsod fantovske odseke. Pišite po navodila.

Delovna poročila počasi prihajajo. Taj- niki, kaj čakate. Poročajte nam, kako de- late, da vemo, kje vam lahko pomagamo.

Ne pozabite na misijonsko zbirko in na knjižno zbirko za koroške Slovence.

»Naš dom«! Cel mesec izvajajte sistema- tično agitacijo zanj. Je naše fantovsko glasilo in ga mora imeti vsak zaveden ka- toliški slovenski fant.

Mariborska obrtniška mladina se giblje.

Mladost ni mirovanje, temveč nepre- stano gibanje in udejstvovanje. To se kaže tudi v življenju mariborske obrtniške mla- dine. Krepko je poprijela pred leti, ko še ni bil omogočen svobodni razmah. Silen je bil razmah v preteklem letu. Naša fan- tovska družina je močna po številu, krep- ko in zdravo je njeno notranje udejstvo- vanje. Postavljeno je na čvrst temelj ver- skega življenja. Ob koncu starega leta gle- damo s ponosom nazaj v izvršeno delo, polni optimizma in zdrave borbenosti zre- mo v bodočnost...

Samo nekaj številčk in dejstev v pre- teklosti. K sestankom smo se zbrali 58

krat. 56 predavanj je bilo. Sistematično smo obdelali vsa pereča vprašanja sodobnosti, podrobno smo preštudirali zgodovino socialnega in prosvetnega dela katoliške Cerkve na Slovenskem. Prosvetne tekme so pokazale, da sestanki niso bili zaman. Vprizorili smo lepo uspelo igro »Mlinj pod zemljo«. Imeli smo enodevne duhovne vaje pri oo. jezuitih. Bilo je več izletov, najlepši je pa bil gotovo k nadškofu Jegliču v Gornji Grad. Skoraj iz nič smo ustvarili knjižnico, ki šteje lepo število vsakovrstnih knjig. Tudi »Čebelica« je uspešno zbirala skromne prihranke članstva ter jih navajala k varčevanju. V zadnjem času je naš fatovski odsek priredil lepo uspel Miklavžev večer in pa božičnico. Fantovski prazniki so za članstvo dnevi duhovne obnove. Počasi, toda vztrajno se širi med članstvom evharistična akcija, ki stremi za mesečnim prejemanjem sv. obhajila. Ze ima precej pristašev in je upati, da bo pritegnila nase vse, ki so dobre volje.

Tako delamo. Vemo, da je blagostanje in uspeh obrtništva, kakor tudi delavstva odvisno predvsem od duševno in mravno zdravega naraščanja. Zato se svojega fantovskega odseka in njegovih voditeljev oklepamo z ljubeznijo in navdušenjem.

Sv. Lenart v Slov. goricah. Nič se še nismo oglasili lenartčki fantje v našem priljubljenem listu »Našem domu«. Ne mislite, da ne delamo ali da nas ni. Ne obehajamo sicer na veliki zvon svojega dela, vendar podamo ob koncu leta račun. Imamo redne mesečne sestanke, kjer nas naš agilni gospod Zdravko Kordeš navdušuje, fantovske praznike obhajamo s skupnim sv. obhajilom. V maju smo izgubili predsednika Krambergerja. Hvala mu za trud. Pri okrožnih prosvetnih tekmah smo v tekmah s fanti od Sv. Ruperta in Sv. Benedikta odnesli prvo mesto. Šli smo na kongres v Ljubljano in na tabor k Sv. Trojici. Naredili smo tudi izlet v Maribor. Trideset nas je šlo, v Mariboru nas je vodil Mirko Geratič. Ogladali smo si Huterjevo tovarno, tvornico mila Zlatorog, muzej, Kalvarijo z njeno lepo okolico, končno Slomšekov grob, kjer smo molili, da bi bil ta veliki ljubitelj mladine kmalu prištet svetnikom. Poleg tega smo si ogledali Cirilovo tiskarno, kjer so ravno tiskali Slovenskega gospodarja, ki ga je vsak dobil po eden izvod. Pogledali smo tudi vzorno urejeno vinarsko šolo. Hvaležni smo vsem, ki so pripomogli, da je bil ta izlet tako poučen. Škamlec Ivan.

Zdi se, da postajajo one vezi, ki so vezale našega človeka na kmečko grudo, vedno bolj rahle in da ljubezen do zemlje vedno bolj gine; z njo ginejo pristne kmečke navade, širi se pa surovost in nezmerčnost, nemarnost in zapravljivost. Že mladina nekam brezbrizno zre na tisto zemljo, ki je bila prednikom sveta in se premalo šola za to, da bi jo znala ceniti in ji žrtvovati svoje sile; saj je zemlja za vse to hvaležna in daje pridnemu človeku stoteren sad.

Temeljni stan človeške družbe je vendar kmečki stan. Če bo ta stan zgubljal na svoji moči, se bodo omajali tudi drugi stanovi, ki imajo končno v kmečkem stanu svojo trdno hrbtnico. Kdor vse to premisli, tisti bo ljubil kmečki stan in bo delal na to, da se čimbolj usposobi za delo na domači grudi. Zakaj nas vleče neka čudna sila v tujino? Kmečki človek raste vendar v zdravi naravi, na zdravem zraku.

Tisti, ki gredo v tujino, se zdijo, kakor bi hiteli proti nekemu lijaku, ki jih pogoltne v sebe. Tisti, ki so šli in zemljo domačo zapustili, so šele v tujini polagoma začeli spoznavati lepoto naše vasi, njenih šeg in običajev, njene naravne nepokvarjenosti in pristnosti.

Kako lepo je, če gledamo naše kmečke hiše med sadnim drevjem, na oknu cvet, v sobi snaga in red; lepo obdelane njive, skrbno zasajeno trto in lep vinograd. Kako prijetno in iz srca doni pesem naše vasi!

Fantje in dekleta! Pogled obrnite zopet k zemlji! Ne sanjajte o življenju v mestu! Zato skrbite za kmečko prosveto! Učite se spoznavati zemljo in njene zakone. Umno gospodarstvo — to naj bo glavna naloga naše kmečke prosvete. Naj nam jo v tem koticu »Naš dom« pomalem razkriva in pokaže!

OBRTNA MLADINA

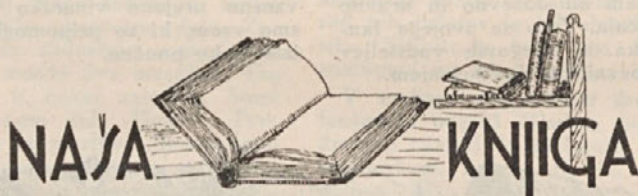
V naših dnevih obrtnik in obrtna mladina gledata s strahom v bodočnost. Nevarnost preti od industrije, ki hoče uničiti obrtnika in koncentrirati vse delo v veliki industriji. Vidimo, da mnogi samostojni obrtniki-mojstri delajo že sami brez pomočnikov in vajencev, vidimo celo, da so mnogi obrtniki svojo obrt opustili in poiskali zaslužek kot navadni delavci, morda nekteri tudi kot predelavci. Vajencem in pomočnikom se pa bodočnost zdi nekam temna in negotova.

Morda je pa obrtnik nekoliko sam kriv, da je prišlo tako daleč? Ali je res samo žrtev krize in velike industrije? Priznati moramo, da je nekaj krivde na obrtnikih samih. Bilo je tu in tam premalo resnega šolanja in premalo prave stanovske pro-

svete in zavesti. Bilo je pa seveda premalo solidarnosti ljudstva z obrtniki, ki bi jih trebalo podpirati proti veliki industriji.

Učiteljstvo, ki poučuje na obrtno-nadaljevalnih šolah, se pritožuje, da med vajenci ni niti najmanj one resnosti, ki bi jo pričakovali od mladine, ki hoče imeti enkrat samostojen poklic. Ni zanimanja za učenje, ne za dostojno vedenje. Če tega ni, potem se ne smemo čuditi, če si takšen pozneje ne zna in ne more ustvariti položaja, ki bi mu varoval samostojnost in jamčil za obstoj. Ravno danes, ko skuša industrija uničiti malo obrt, mora vsak vajenec in pomočnik delati na to, da se vsestransko usposobi za mojstra. Dober mojster še bo vedno našel svoj kruh. n.

NAŠA KNJIGA

Zaklad.

V zimskem času se nahajamo, v katerem smo pač najrajši doma in prebiramo knjige ter časopise, ako jih imamo kaj pri hiši.

Sedim pri mizi, pred menoj ležijo debele knjige, v desetletjih zbrane »Mladosti«, »Naš dom«, »Kres« in »Bogoljub«, zvezani po dva ali tri letniki skupaj v eno knjigo. Tam zopet knjige Mohorjeve družbe. Tam, v za to pripravljeni omarici še razvrščene razne druge prosvetno-poučne knjige, brošure, življenjepisi naših velikih mož in knjige zgodovinske vsebine. To je bogastvo, zaklad, zbrano skupaj lepo počasi z denarnimi žrtvami. Lastno knjižnico imenujem svoj zaklad, studenec svoje izobrazbe.

Jeli mogoče pretirano, če rečem, da je knjižnica zbranih listov, mesečnikov, zaklad? Nikakor ne! Le pojdi, ti čitatelj in čitateljica »Našega doma« v društveno knjižnico in natanko preglej in preštudiraj stare letnike raznih naših listov, ako jih imaš spravljene doma. Našel boš krasne načelne in poučne članke, povestice in dopise. Koliko krasne snovi boš našel tam! Po par letih, ko si pustil ta zaklad ležati

kje na podstrešju ali skrinji, ker nisi imel spoštovanja, ljubezni in smisla za njega, da bi spravljal in ob koncu leta dal vezati, boš spoznal, ko zopet slučajno nekoliko prebrskaš, da so vendar dragocene stvari v teh skromnih zvezkih hranjene in čudil se boš sebi, da si bil tako malomaren za list in knjigo.

Morda tudi danes številkam mladinskih listov ne pripisuješ važnosti, a ko bodo pretekla tri, štiri leta, pa boš iskal marsikaj tudi v teh številkah. Takrat boš znal bolj ceniti list in knjigo kot danes. Zato hrani vsako številko svojih krščansko-prosvetnih mladinskih listov, ob koncu enega leta ali dveh let pa si jih daj vezati. Iz teh par dinarjev, ki jih izdaš za te liste, boš imel kmalu res lepo knjižnico, boš imel v hiši zaklad, ki je vreden mnogo. In ko boš postal star, ko ne boš več za delo, boš prebiral le lepe knjige, katere te bodo spominjale na tvoja lepa mladostna leta. Nehote se ti bo prikradla solza v oči, ko boš morda našel v teh knjigah tudi svoje vrstice. Pomladil se boš in svojih starostnih težkoč ne boš tako občutil.

Pa to še ni vse! Morebiti ti ne bo mogoče, da bi v teku svojih let prihranil svo-

jim otrokom kakšnega bogastva ali imetja. A dobra knjiga, bogata knjižnica bo za tvoje otroke bogata zapuščina. Knjige, ki si jih ti priskrbel in ohranil, bodo tvojim otrokom učitelj in kažipot v življenje. Po teh knjigah bodo tvoji otroci tudi vedeli spoštovati tebe, tvoj trud in tvoje delo.

Teh par skromnih vrstic, ki ti jih tukaj pišem, draga slovenska mladina, naj vzbudi v nas, čitateljih »Našega doma«, pravo spoštovanje do dobre krščanske vzgojne knjige. Hrani številko za številko, knjigo za knjigo, in kmalu boš imel lepo bogato knjižnico, ki bo v ponos tebi, v čast tvojemu domu in domovini.

Spoštovali te bodo, ker bodo vedeli, da črpaš svoje znanje in poštenje iz dobre knjige. Naše domače knjižnice bodo priče naše kulture in izobrazbe. Mladina, donesi s svojo pridnostjo in zanimanjem k temu svoj delež. — V. P.

Iz življenja kamnov. Spisal A. Fersman. Din 85. Založba Jugoslovanske knjigarne.

— Lepo ilustrirana knjiga nas vodi v življenje narave, kamnov. Čita se kakor potopis. Naj nas ne plaši naslov. Ni v knjigi mrtvo razglabljanje mrtve snovi, ampak slika čudovite skladnosti prirode, odkritje vsega onega, kar dan za dnevom gledamo, a ne spoznamo v vsej globini in lepoti. Knjigo bo čital izobraženec in preprosti človek z užitkom. Naj jo naročijo knjižnice, da bo prišla v roke tudi onim, ki jo sicer težko kupijo.

Konec Alardov. Spisala Sheyla Smith. Kart. Din 68, vez. Din 80. Založba Jugoslovanske knjigarne. — Pisateljica opisuje v imenovanem romanu propadanje rodbine Alard, ki umira radi notranje gnilobe in pohlepnosti. Iz družine Alardov se rešijo samo oni, ki najdejo Boga in v njegovi ljubezni znova zaživijo. Lepa povest, ki je verna slika naših dni, ko v mnogih družinah gloda črv razkroja in propadanja. Krivda je v tem, da so se odvrnili od Boga, ki je edino jamstvo za srečno življenje družin.

Olimpijada. Vse govori zadnji čas o svetovni olimpijadi, ki bo letos v Berlinu v Nemčiji. Iz Slovenije organizira športni klub »Planina« v Ljubljani poseben vlak v Nemčijo. Potovanje bo stalo tretji razred 1600 Din, trajalo bo 10 dni. Plačuje se lahko v mesečnih obrokih po 200 Din. Za nas katoliške športnike je pa veliko bolj važna druga prireditev, namreč telovadne in športne tekme mednarodne katoliške unije. Vršile se bodo letos junija na Dunaju. Glasilo čeških Orlov poroča o pripravah Čehov za to prireditev. — Smuka. Vreme dela zgago. Ne vemo, kako bo s tekmami Slomškovega fant. okrožja v

Mariboru. Menda jih bo treba preložiti na februar. Državne smučarske tekme na 16 km se nameravajo vršiti v Mariboru v januarju (19.). Tekmovalci plačajo 10 Din za verifikacijo, navesti morajo rojstne podatke. Če se želi kdo prijaviti za te tekme, naj piše na SSK Maraton, Koroška c. 1. — Fante opozarjamo, da naj v vsakem odseku upeljejo neko športno panogo, bodisi kolesarjenje ali tekanje ali skoke — kar koli. Gojijo pa naj vse pametno, previdno. Letos bo vsekakor kazalo izvesti športne tekme bolj sistematično in kolikor mogoče po vseh naših okrožjih s sodelovanjem vseh odsekov. K.

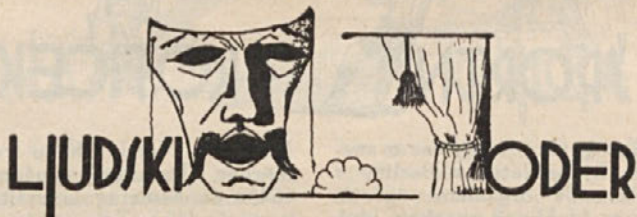
Med čitatelji »Našega doma« bo gotovo najmanjše število onih, ki pripadajo delavskim družinam. Kljub temu hoče »Naš dom« dati mesto tudi vprašanjem, ki so

važna za delavsko mladino. Delavsko mladino imamo že tudi na vasi. Viničar je danes prav za prav delavec-proletarec. Družine z malimi hišicami in morda kak-

šno njivico zraven, tudi. Takšna mladina ne more sanjati o lepo urejenih njivah, travnikih, gozdovih in vinogradih, ki bi jih smela imenovati svojo last. Tudi o svoji hiši ne! Saj stanuje v tuji hiši in se morda večkrat seli.

V mestu je še drugače. Tukaj so huj-skači delavstvo, ne vso seveda, hujskali in ga še hujskajo. Zato je nezadovoljno, ne-kam malodušno in proti vsem sovražno razpoloženo. Misli, da mu vsi, ki niso de-lavci, hudo želijo, da ga omalovažujejo, prezirajo. Misli, da zamore doseči srečo samo z revolucijo, s sovražnostjo, s štrajki itd. Nasprotno, delavstvo se mora zave-dati, da je dolžno sodelovati z drugimi stanovi, da je dolžno vršiti svojo delo z vnemo, da je dolžno skrbeti za izobrazbo in za plemenitost v besedi in dejanju. Ne sovražno razpoložen nasproti vsem, pač pa plemenit, odločen za svojo stvar in pravico, takšen mora biti delavec. Ne po-zabi naj, da smo sicer ljudje različni po stanovih in poklicih, a vendar eno po svoji duši, ki je podoba božja. — Delav-ska mladina naj ne podcenjuje svojega po-ložaja in naj ga ne precenjuje. Vsak je samo delec v zgradbi stanov, ki tvorijo družbo.

† **Fras Franc.** Idealen fant Fras Franc od Sv. Jurija v Slov. goricah je umrl v mariborski bolnici 24. decembra 1935 in je bil pokopan v domači župniji na Štefano-vo. »Naš dom« se ga mora spominjati, saj je ves gorel zanj in za ideje, katere ta fan-tovski list med mladino razširja in utrjuje. Če mu je le bilo mogoče, se je udeleževal vseh fantovskih sestankov doma in drugod in fantovskih tečajev v Mariboru. Vnet dru-štven knjižničar je bil, in tudi sam je imel doma lepo zbirko knjig. Bil je naročnik »Slovenca« in drugih listov, zlasti med fanti je agitiral za »Naš dom«. Verem, po-šten, delaven in varčen je bil. Kar si je prislužil kot slikarski pomočnik, s tem je naročeval in plačeval knjige in časopise. Res posnemanja vreden zgled fantom s svojimi lastnostmi. Zato so ga pa tudi množično spremenili k zadnjemu po-čitku. Gamljivi žalostinki pevskega zbora »Vigred se povrne« in »Poljana toži«, sta resnobno odmevali ob njegovem prera-nem grobu, župnikova poslovilna beseda pa ga je označila kot vzornega fanta, ka-kršnih potrebujemo zlasti dandanes. Mladi prijatelj, izprosi nam srečno svidenje nad zvezdami!

Korak za korakom. Prehobil sem že mnogo naših vasi in župnij. Opazil sem, da je navdušenje za igranje povsod prav živo in da menda sploh nikoli ne bo za-mrlo. Zamrla so tu in tam predavanja, plesne nekaj časa ali pa delj tudi knjiž-nice, nikdar in nikjer pa zanimanje za dra-matiko. Opazil sem pa tudi, da je premalo smisla za tisto igranje, ki bi res koristilo in nudilo gledalcem čim več. Samo, da se nekaj igra, tako pravijo. Ni to pravilno. Mi moramo naše odersko delo usmeriti tako, da bo res eno važnih sredstev naše prosvete. Zgodilo se mi je, da sem opozo-ril igralce podeželskega odra na te in one napake. Dali so mi prav, rekli so pa, da jih nihče na to in ono ni opozoril. Res je, da igrajo naši igralci dostikrat nekako »iz srca« in dobro naredijo, vendar treba po-misliti, da je tudi igranje umetnost, ki se je je treba učiti. Ni zadosti, znati vloge na pamet, treba je vedeti, kako vpliva scenerija, oder, treba misliti, kako vpli-vajo obleke na odru, dalje, kako treba iz-

govarjati, kdaj naglašati. Če na vse to po-zabimo in besedilo samo zdrdramo, potem je jasno, da ni učinka, kakršen bi lahko bil. Gledal sem pred nedavnim na mestnem odru dva naša največja oderska igralca-umetnika. Igrali so navadno dramo. Ime-novana dva sta igrala tako vsestransko dovršeno, da sta z vsako kretnjo in z vsa-ko besedo gledalca naravnost privezala na sebe in na oder. Res, mnogo, da, vse je odvisno od vsestranskega upoštevanja igre, ki se igra. Vem, da ima mariborski Ljudski oder namen spraviti v igranje na-ših odrov nekaj več umetniškega. Kot pri-logo Našega doma izdaje Tiskarna sv. Ci-rila igre, ki so lahko uprizorljive in po svoji vsebini učinkovite. Naloga tečajev za režiserje pa bo, da poskrbijo za to, da se bodo te igre, ki gredo sedaj med našo mladino, res dobro igrale. Ne bodo v-preveč obremenjevali s temi nasveti glede igranja, namen Našega doma in tega igral-skega kotička bo le, korak za korakom priti do ideala, do dobrega igranja. Igralec.

Cilj.
(J. Šešerko; 25 točk.)

Sestavnica.
(Nace Čeh; 25 točk.)

*k o c n d , t a e m s , z i h k n ,
d i k t o , d e n ž b , v n a i r ,
e i d f n , d n i e o , m r m o e ,
f n b i i , i k g a u , a j o e l ,
b ž f j o , č s p l a , e o č r m ,
m r j e o , i č l i s .*

$\bar{A} - \bar{Z}, 1 + 4 - 3 + 2 = ?$

Konjiček.
(J. Mlakar; 25 točk.)

mo!	vsi	sku	to	ke
meč	le	grem	že	p no
si	ni	sreč	kri	ti
vo	ter	ne	raz	li
klo	mi	mi	soč	ze
mo	No	os	mo	lo

Posetnica.
(Natan, Celje; 15 točk.)

Avgust Kalan

e = a

Celje 24

Vse uganke prav rešene dajo 165 točk. Rešitev je poslati do 25. jan. na naslov: Ugankarski striček Našega doma, Maribor, Koroška 1. Dva, ki bosta izžrebana, dobita nagrado.

Rešitev uganek v decemberski številki Našega doma.

1. Ulomki: Pridobi vsaj enega ugankarja.
2. Posetnica: Tiskarski skrat.
3. Ponesrečeno pismo: Ljubi ugankarji! Ugankarski striček prav lepo prosi vse ugankarje, da mi ostanejo zvesti tudi v novem letu. Z združenimi močmi delajmo, da bo naš kotiček pester in zabaven. Priporočam se za dobre uganke, bodisi pisane ali risane, samo izvirne morajo biti. Vsem pa želim vesele božične praznike in milosti polno novo leto. Ugank. striček!
4. Božično drevo: Vsem ugankarjem vesele božične praznike!
5. Fiziognomična uganke: Menih.

Vse uganke prav rešene dajo 110 točk. V bodoče bomo v oklepaju samo navedli število pravilno rešenih uganek.

Prav so rešili: J. Šešerko (5); Trbovšek Franc (4); J. Makoter (4); Urška Tonačeva (4); Feliks Čuček (3); Makoter Martin (4); Mlakar Jožef (4); Cesar Anton (4); Franc Sodja (4); Bezjak Marko (3); Pavla Turjak (3); Angela Pečnik (4); Vladko Mohorič (4); Alojz Sotošek (3); Ela Cencelj (5); Alojz Plohl (5); Ivan Kladenšek (5); Falež Štefan (4); Joško Novak (5); Jug Franjo (5); Kosar Franc (4); Jože Čakš (4); Valentin Vider (3); Križan Alojz (4); Nace Čeh (5); Franc iz Negove (4); »Mariborski firbec« (5); Osojnik Maks (4).

Izžrebana sta bila: Alojz Plohl, Koračice, p. Sv. Tomaž pri Ormožu, in Franjo Sitar, Ivanjci.

Mojim ugankarjem: Bog daj srečno novo leto vsem vprek! Vsakemu posebej pa še zvrhan koš ugankarske modrosti. — Vsak pameten človek dela ob koncu leta bilanco za staro ter proračun za novo leto. Ker se tudi Ugankarski striček štuli med »ta brihtne« ljudi, Vam hočem povedati rezultat bilance iz blagopokojnega leta 1935. Vašemu Ugankar-

skemu stričku je včasih trda predla — nekateri pravijo, da radi predolgega jezika. Jaz pa pravim, hvala Bogu, da mi je dal zrasti tako dolgega. Enkrat sem prišel celo v zamero pri gđc. Angelci — žalostna mi majka in Bog mi greh odpusti. Sedaj pa je, hvala Bogu, zopet vse dobro. Vazhen datum v moji kroniki je 5. maj, ko je mrknilo solnce JNS; še važnejši pa september, ko so odlični samozvanci taborili na Pohorju ter kmalu nato odvandrali na luno. Striček — ki je nežnega srca, je tako jokal, da je bila v Pesniški dolini ob grozanski suši stramošanska povodenj, ki je spodkopala stolčke v Št. Lenartu in v okolici, da se vkljub vsestranski podpori vedno hujše majejo. — Pa kaj more ugank. striček zato, taka je pač usoda. — Ravno tako tudi nisem prav nič kriv, če so ob tej gromozanski katastrofi utonile vse žabe na pesniškem barju. — Pa še to naj omenim, da je ugankarski striček strgal pet parov podplatov, pa še očetovi so že močno načeti, ko je lazil in bandal po svetu. Kaj sem vse doživel v tej dobi, sem vestno popisal in bom izdal, ko mi bodo zrastli novi kotniki, svoje »Spomine«. Nisem pa še omenil, da mi je Kuža Muki v tem času po svoje okrojil hla-

če. Iz strahu pred paragrafom se potika sedaj po svetu ter varje Tinčka in Tončka. — France iz Siromakol: Siromakole — kje pa je ta kraj? Menda kje v Abesiniji, kjer slavno vlada neguš, ali kakor se pravi tistemu gospodu. Boga zahvali, da Tvojega kraja ne najdem na nobeni »landkarti«, sicer bi ti od jeze spil ves ribnik. Prav nič nisem vesel Tvoje pohvale, Prvič mi očitaš, da sem ugank. mazač, hudo mi de tudi Tvoje natolcevanje, da sem bil »fajhten«, ko sem pisal pismo ugankarjem. Muca kličem za pričo, da je on pomazal pismo in ne jaz. Še več! Tudi g. Žreb bodo pod prisego potrdili, da je tako res. G. Žreb še nosijo sedaj spomine na tisto packarijo. Črnilo je teklo po mizi, z mize na stol. Pa so prišli gospod Žreb ter posadili težo svojega telesa na stol. Ko so občutili mokroto na zadnji plati ter potipali, kaj bi bilo, so videli, da imajo črne prste. Od žalosti so si segli v lase ter si krasno pomalali častito lice. Pogledali so mene, nato muca, vzeli šibo ter mucu prešteli kosti. Jaz pa sem se pravočasno skril... Če ne verjameš, pa vprašaj g. Žreba. Njegov naslov je: Ata žužamaža Žreb, Packovo selo, p. Iščijo... Vsem: Na svidenje!

VSAK

SLOVENSKI GOSPODAR
ZAVARUJE SEBE, SVOJCE IN SVOJE IMETJE
EDINO LE PRI

VZAJEMNI ZAVAROVALNICI V LJUBLJANI

ZAVARUJE: POŽAR - VLOM - NEZGODE
KASKO - JAMSTVO - STEKLO
ZVONOVE - ŽIVLJENJE
KARITAS

Podruž. Cella: Palača Ljudske posoil.

Glav. zastopstvo: Maribor, Loška ul. 10

Krajevni zastopniki v vsaki tati

Izdaja Konzorcij Našega doma. — Urejuje in predstavlja lastnika dr. Josip Meško. — Tiska Tiskarna sv. Cirila, predstavnik Albin Hrovatin. — Vsi v Mariboru.